

Лектор курсу

Контактна інформація
лектора (e-mail)
Сторінка курсу veLearn

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ «Аналітична журналістика»

Рівень вищої освіти – третій (освітньо-науковий)
Спеціальність «журналістика»
Освітня програма 061 «журналістика»
Рік навчання 3, семестр 5
Форма навчання денна
Кількість кредитів ЄКТС 3
Мова викладання українська
Народна артиска України, проф. Цимбал Т.В.
tvtsymbal@gmail.com
0503520788

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Курс розрахований на засвоєння студентами теоретичних знань і практичних навичок у галузі журналістської аналітики, а саме: жанрології аналітичної журналістики, способів і методів створення журналістських творів різних жанрів і аналітичних методів відтворення дійсності, їх модефікацій в різних мас-медіа. Формування у студентів професійних компетенцій і практичних навичок створення журналістських аналітичних творів у друкованих та аудіовізуальних ЗМІ.

Засвоєння поняття про аналіз як метод пізнання дійсності і вид журналістської творчості, форми аналізу в журналістиці, жанрову палітру аналітичної журналістики. Засвоїти особливості та характеристики найбільш уживаних аналітичних жанрів в сучасних друкованих та аудіовізуальних ЗМІ.

Мета дисципліни. Засвоєння студентами теоретичних знань і практичних навичок у галузі журналістської аналітики, а саме: жанрології аналітичної журналістики, специфіки різних жанрів і аналітичних методів відтворення дійсності, їх модефікацій в різних мас-медіа. Формування у студентів професійних компетенцій і практичних навичок створення журналістських аналітичних творів у друкованих та аудіовізуальних ЗМІ.

Завдання. Засвоєння поняття про аналіз як метод пізнання дійсності і вид журналістської творчості, форми аналізу в журналістиці, жанрову палітру аналітичної журналістики. Засвоїти особливості та характеристики найбільш уживаних аналітичних жанрів в сучасних ЗМІ.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

Знати. Методи і форми журналістського аналізу, характеристики і особливості аналітичних жанрів: кореспонденція, стаття, коментар, огляд,

рецензія, журналістське розслідування, моделі їх модифікацій в аудіовізуальній журналістиці.

Вміти. Застосовувати журналістські аналітичні методи, засвоєні під час вивчення курсу, в практичній діяльності, користуватись навичками написання аналітичного матеріалу у визначеній жанровій формі, користуватися зображально-виражальними засобами аналітичних форматів на телебаченні.

Це навчальна дисципліна, що формує у студентів знання про стан, специфіку і перспективу розвитку аналітичних жанрів журналістики.

Предметом аналітичної журналістики є актуальні суспільні події, явища і питання суспільного розвитку, що з ними пов'язані. Щоб навчитися аналізувати теоретичні і практичні суспільні проблеми журналіст мусить з'ясувати причини, приховані мотиви і наміри певних дій, умови перебігу подій, оцінювати і визначати шляхи подальшого розвитку ситуації, орієнтуватися в розмаїтті точок зору, ідей, думок, обґрунтовано доводити свої висновки. Факт породжує авторську думку, а думка — емоції автора. На відміну від інформаційних жанрів, де на першому місці факт, в аналітиці саме думка і емоції виходять на перший план.

Набуття компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі соціальних комунікацій, що передбачає застосування положень і методів соціально-комунікаційних та інших наук і характеризується невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

- ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК 2. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК 3. Здатність розробляти проекти та управляти ними.
- ЗК 4. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
- ЗК 5. Здатність використовувати іноземні мови у популяризації своєї дослідницької та/або інноваційної роботи.
- ЗК 6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- ЗК 7. Здатність планувати час та управляти ним.
- ЗК 8. Вміння виявляти та вирішувати проблеми.
- ЗК 9. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.
- ЗК 10. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

Фахові (спеціальні, предметні) компетентності (ФК):

ФК01. Здатність використовувати спеціалізовані концептуальні знання з соціальних комунікацій, набуті у процесі навчання та/або професійної діяльності на рівні новітніх досягнень в інноваційній діяльності та/або дослідницькій роботі.

ФК02. Здатність критично осмислювати проблеми у професійній діяльності чи дослідницькій роботі на межі предметних галузей.

ФК03. Здатність виконувати складні завдання і вирішувати складні проблеми, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної чи недостатньої інформації та суперечливих вимог.

ФК04. Здатність проводити дослідницьку та/або інноваційну діяльність у галузі соціальних комунікацій.

ФК05. Здатність зрозуміло і недвозначно доносити власні висновки, а також знання та пояснення, що їх обґрунтовують, до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.

ФК06. Здатність приймати рішення у складних і непередбачуваних умовах дослідницької та/або інноваційної роботи, що потребує застосування нових підходів та прогнозування.

ФК07. Здатність показувати свою відповідальність за розвиток професійного знання і практик та давати оцінку стратегічному розвитку команди.

ФК08. Здатність до планування подальшого автономного та самостійного навчання у сфері дослідницької та/або інноваційної діяльності.

Програмні результати навчання

ПРН01 Пояснювати свої творчі та виробничі дії та операції на основі отриманих знань.

ПРН02 Застосовувати знання зі сфери предметної спеціалізації для створення аналітичного медіапродукту.

ПРН03 Оцінювати аналітичний медіапродукт, в тому числі і свій, створений самостійно або разом з колегами.

ПРН04 Використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення для вирішення професійних завдань.

ПРН05 Планувати свою діяльність та діяльність колективу з урахуванням творчої мети, матеріально-технічного забезпечення та передбачуваних ризиків.

ПРН06 Координувати виконання особистого завдання із завданням колег.

ПРН07 Виокремлювати у творчо-виробничій діяльності факти, події, процеси та явища, про які бракує знань, і розкривати способи та джерела здобування цих знань.

ПРН08 Оцінювати діяльність колег як носіїв прав і обов'язків членів суспільства, представників громадянського суспільства.

ПРН09 Оцінювати діяльність колег з точки зору зберігання та примноження суспільних, культурних і професійних цінностей і досягнень.

ПРН10 Передбачати реакцію аудиторії на аналітичний медіапродукт, зважаючи на положення й методи соціокомунікаційних наук.

ПРН11 Генерувати актуальний аналітичний медіаконтент у певному жанрі з використанням доступних, а також обов'язкових джерел інформації.

ПРН12 Створювати грамотний аналітичний медіапродукт визначеного жанру з урахуванням каналу розповсюдження чи платформи оприлюднення.

ПРН13 Планувати свою роботу та роботу творчо-виробничої групи, спрямовану на створення аудовізуального аналітичного медіапродукту.

ПРН14 Виконувати пошук, оброблення та аналіз інформації з різних джерел.

ПРН15 Працювати на спільний результат, розуміючи обов'язки і відповідальності всіх членів творчо-виробничого колективу.

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Години (лекції/ практич ні, семінар ські)	Результати навчання	Завдання	Оціню вання
1 семестр				
Тема 1. Поняття і предмет аналітичної журналістики	1/4	Аналіз і синтез — своєрідні способи пізнання дійсності. Відмінність аналітичної журналістики від інформаційної та художньо-публіцистичної журналістики. Властивості логіки аналітичного мислення (аналіз, синтез, абстрагування, узагальнення, порівняння, прогнозування).	Проаналізувати способи пізнання дійсності. Знайти відмінності аналітичної журналістики від інформаційної та художньо- публіцистичної.	2

<p>Тема 2. Мета і методи дослідження журналістського аналізу. Жанрові моделі кореспонденції та статті.</p>	<p>1/2</p>	<p>Аналітичні методи дослідження дійсності в журналістиці. Жанрові моделі аналітичної журналістики в мас-медіа. Кореспонденція — найдавніший і найпоширеніший жанр аналітичної журналістики. Стаття як жанр аналітичної журналістики. Різновиди статей. Структура викладу і місце аргументації в структурній будові статті. Основні етапи та методи роботи над статтею. Вимоги до написання тексту.</p>	<p>Засвоєння методів дослідження в аналітичній журналістиці. Оволодіння етапами роботи журналіста над кореспонденцією та статтею.</p>	<p>3</p>
<p>Тема 3. Коментар як відгук на факт дійсності. Рецензія як відгук на дослідження дійсності.</p>	<p>1/2</p>	<p>Коментар як метод і жанр. Мета та прийоми коментування. Факти та коментар — особливості синтезу. Предмет і структура жанру. Визначення та мета жанру рецензії. Двоєдина природа жанру рецензії. Типології рецензій. Синтез методів рецензування.</p>	<p>Аналіз запропонованих коментарів відомих журналістів-аналітиків. Написання власного коментаря на актуальну тему. Написання рецензії на художній твір за власним вибором.</p>	<p>3</p>
<p>Тема 4. Огляд — характеристик а та осмислення сукупності фактів.</p>	<p>1/2</p>	<p>Жанрові особливості огляду. Специфіка оглядового методу. Різновиди публіцистичних оглядів (загальний і тематичний). Мета і завдання огляду та його модифікації у сучасних мас-медіа. Етапи роботи над оглядом.</p>	<p>Написання загального і тематичного огляду.</p>	<p>3</p>
<p>Тема 5. Лист — особливий жанр аналітичної журналістики.</p>	<p>1/2</p>	<p>Поняття, суть, значення листа як різновиду журналістської аналітики. Види листів. Публіцистичні листи: 1) за формою; 2) за адресатом; 3) за авторством; 4) за призначенням; 5) без адреси.</p>	<p>Засвоєння типології листів. Написання різних видів публіцистичних листів.</p>	<p>3</p>
<p>Тема 6. Журналістське розслідування.</p>		<p>Предмет журналістського розслідування. Методи та особливий характер пошуку та дослідження інформації (спостереження, інтерв'ю, опитування, вивчення документів, «вільні розмови», тощо). Експеримент як метод</p>	<p>Засвоєння специфічних методів збору і пошуку інформації журналістом-розслідувачем.</p>	<p>3</p>

		збору інформації. Творчість і Право в роботі журналіста-розслідувача.		
Тема 7. Твір аналітичної радіо- і тележурналістики як різновид виступу перед мікрофоном і виступу у кадрі.	1/2	Роль і завдання радіокоментатора. Телевізійний коментар як різновид виступу в кадрі. Критерії оцінки журналістської роботи на радіо і телебаченні.	Засвоєння основних етапів підготовки до ефірного виступу.	3
Тема 8. Телеогляд.	1/2	Зображально-виражальні засоби екранного втілення творчої мети журналіста. Можливості відеоряду як складової композиційної побудови екранного твору. Монологічні огляди та огляди-діалоги. Інформаційно-аналітичні оглядові програми. Творча група, роль і обов'язки журналіста-ведучого.	Розробка сценарного плану з визначенням зображально-виражальних засобів тематичного телеогляду-монологу. Створення сценарного плану телеогляду-діалогу.	3
Тема 9. Специфічні аналітичні жанри, що мають діалогічну форму повідомлення.	1/2	Бесіда. Бесіда-монолог і бесіда-діалог. Сценарний план — основа бесіди. Дискусія. Імпровізаційний характер жанру. Підготовка, роль і обов'язки журналіста-модератора у творчій групі.	Розробка сценарного плану ефірної бесіди на обрану тему.	2
Тема 10. Ток-шоу — розмовне видовище з елементами інтерв'ю, дискусії, гри.	1/4	Ток-шоу як максимально персоніфікована екранна форма. Етапи та специфіка підготовки ток-шоу. Телеміст — різновид публіцистичного ток-шоу. Журналіст (шоу-мен, модератор) — організатор спілкування в студії.	Засвоєння етапів та специфіки підготовки ток-шоу. Написання сценарного плану соціального ток-шоу.	3
Тема 11. Прес-конференція та кореспонденція (передача).	1/4	Прес-конференція як своєрідний телевізійний жанр аналітичної журналістики (мовник-організатор, прес-конференція — формат). Сталі правила і традиції ведення та участі у прес-	Засвоєння основних засад організації і проведення прес-конференції як жанру аналітичної	2

		конференції. Телерадіокореспонденція як ефірна та екранна модифікації газетно-журнальної кореспонденції. Телевізійна кореспонденція (передача). Синтетичний характер екранної аналітики (використання інтерв'ю, відео-сюжетів, інтерактивного опитування глядачів, прямих включень з місця події, відео-конференцій та інших новітніх засобів комунікацій). Кореспонденція на екрані — синтез слова і зображення. Мовно-стилістичні особливості усного ефірного слова як складової системи зображально-виражальних засобів аудіо-візуальних мас-медіа.	журналістики. Засвоєння синтетичного характеру телерадіокореспонденції і мовно-стилістичних особливостей ефірного слова у складі виражально-зображальних засобів.	
Всього за семестр				110
Реферат (самостійна робота)				60
Аудиторна робота				30
Екзамен				20
Всього за курс				110

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перекладання:	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перекладання завдань практичних занять відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування під час заліку заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати, есе повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу.
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету).

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

Рекомендовані джерела інформації.

1. Василенко М.К. Динаміка розвитку інформаційних та аналітичних жанрів в українській пресі, К. КНУ ім. Т. Шевченка, 2006.
2. Здоровега В.Й. Теорія і методика журналістської творчості, Львів, ПАІС, 2004.
3. Кузнецова О.Д. Аналітичні жанри і методи преси, посібник, Львів. ПАІС, 2013.
4. Нерух О. Аналітичні жанри і методичні матеріали для студентів заочного та дистанційного навчання за спеціальністю «Журналістика», Харків, ХНУ ім. В. Каразіна, 2003.
5. Руденко І. Аналітичний прогноз в якісній українській пресі. Вісник Дніпропетровського університету Журналістика, вип. 6, 2003.
6. Кривошея Г. Журналістське розслідування: типологічні ознаки жанру. Вісник КиМУ, випуск 2, К. КиМУ, 2003.
7. Кузнецова О. Аналітичні методи в журналістиці, Навч. посіб. Львів, 2002.
8. Гойан В. Типові та жанрові особливості інформаційної телепрограми, К. КНУ ім. Т. Шевченка, 2001.
9. Карпенко В. Основи професійної комунікації, К. Нора-прінт, 2002.
10. Подолян М. Публіцистика як система жанрів, К. КНУ ім. Т. Шевченка, 1998.

13. Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua>.
2. <http://reshebnik.rv.ua/novyny-ta-suspilstvo/osnovni-zhanry-zhurnalistyky>.
3. <http://ukrdoc.com.ua/text>.